

ผลการศึกษา และการวิเคราะห์

บทนี้จะเป็นการนำเสนอผลการศึกษา โดยใช้แนวคิดทฤษฎีและเครื่องมือตั้งที่ใดกล่าวแล้วในบทที่ 3 ซึ่งจะแยกพิจารณาเป็น 2 ตอนคือ ตอนแรกจะพิจารณาผลการศึกษาเรื่องอัตราช่วยเหลือที่แท้จริง (Effective Subsidy Rate) และตอนที่สองจะพิจารณาการศึกษาผลของการชดเชยภาษีอากรต่อการส่งออก

ก. อัตราช่วยเหลือที่แท้จริง (Effective Subsidy Rate : ES)

อัตราชดเชยที่ให้กับผู้ส่งออกไม่ว่าจะเป็นอัตราตามสภาพ หรืออัตราคงที่ (Specific Rate) หรือเป็นอัตราร้อยละของราคาส่งออก (Ad Valorem Rate) ล้วนแล้วแต่เป็นรูปแบบหนึ่งของการให้เงินอุดหนุนเพื่อการส่งออก (Export Subsidy) ทั้งนี้ โดยแท้จริงแล้วมาตรการดังกล่าวตั้งอยู่บนพื้นฐานของหลักการแบบง่าย ๆ คือ ภาษีของวัตถุดิบซึ่งเป็นต้นทุนอย่างหนึ่งในการผลิตสินค้า จะถูกชดเชยให้กับผู้ผลิตเมื่อมีการส่งออกสินค้านั้น ดังนั้นถ้าจำนวนภาษีที่ได้รับคืนไม่ว่าจะเป็นรูปของการลดเว้นภาษีขาเข้า หรือชดเชยภาษีเท่ากับจำนวนภาษีขาเข้าของวัตถุดิบ ผลก็คืออัตราชดเชยที่แท้จริงหรืออัตราช่วยเหลือที่แท้จริงเท่ากับศูนย์ (Zero Effective Subsidy Rate) ซึ่งหมายความว่าไม่มีการบิดเบือนทั้งด้านบวกและด้านลบ ในกิจกรรมเพื่อการส่งออก (No negative or positive distortion in the export sales activity) อย่างไรก็ตามในการให้การชดเชยภาษีดังกล่าว หน่วยงานที่ปฏิบัติการหรือขั้นตอนการปฏิบัติเพื่อการขอชดเชยค่อนข้างจะซับซ้อนยุ่งยากพอสมควร จึงไม่อาจหวังได้ว่าแรงจูงใจเพื่อการส่งออกที่สร้างขึ้นนี้จะสามารถกำจัดสิ่งซึ่งเป็นปฏิปักษ์ต่อการส่งออกอันเนื่องมาจากโครงสร้างการคุ้มครอง และผลกระทบของมาตรการอาจคำนวณได้โดยใช้เทคนิคของการคุ้มครองที่แท้จริง (Effective Protection) เพื่อที่จะดูว่าจะให้ชดเชยในอัตราสูงต่ำเพียงใดจึงจะเกิด Zero Effective Subsidy

อัตราชดเชยที่แท้จริงหรืออัตราช่วยเหลือที่แท้จริง สามารถอธิบายในรูปของร้อยละของความแตกต่างระหว่างมูลค่าเพิ่มภายในประเทศ อันเนื่องจากการชดเชยภาษี และมูลค่าเพิ่มเมื่อมีการค้าเสรี คำนวณได้จากสูตรดังนี้ (รายละเอียดปรากฏในบทที่ 3)

$$Z_i = \frac{V_i - W_i}{W_i}$$

1. โครงสร้างของอัตราชดเชยที่แท้จริงในปี 2518^{1/}

โครงสร้างของอัตราชดเชยที่แท้จริง (ES) จะมีลักษณะแตกต่างกันไปในแต่ละอุตสาหกรรม โดยการใช้อัตราการคำนวณ Balassa จำนวนหาอัตราชดเชยที่แท้จริง (effective subsidy) ของ 24 อุตสาหกรรม ปรากฏว่าอัตราชดเชยที่แท้จริงจะมีค่าอยู่ระหว่างลบร้อยละ 65.96 ซึ่งเป็นพวกภาชนะพลาสติกถึงร้อยละ 13.87 เป็นพวกเส้นใยสังเคราะห์ อย่างไรก็ตามอุตสาหกรรมส่วนใหญ่จะได้รับอัตราชดเชยที่แท้จริงที่มีค่าลบ หมายความว่า ผลกระทบของมาตรการชดเชยไม่ได้กำจัดต้นทุนภาษีที่มีอยู่ในวัตถุดิบในการผลิตสินค้าเพื่อส่งออก กล่าวคือ เงินชดเชยค่าภาษีที่ผู้ส่งออกได้รับน้อยกว่าจำนวนภาษีของวัตถุดิบที่มีอยู่ในต้นทุนสินค้านั้น จะมีเฉพาะ 3 อุตสาหกรรมเท่านั้นที่ได้รับอัตราชดเชยที่แท้จริงมีค่าบวกหรือได้รับเงินชดเชยค่าภาษีเกินกว่าจำนวนภาษีวัตถุดิบที่มีอยู่ในต้นทุนของสินค้า คือ Flour and other grain milling (I-O052) Synthetic resins, Plastic and Artificial Fibre Material (I-O 086) และ Radio Television and Communication equipment (I-O 118) อุตสาหกรรมที่มีค่าอัตราชดเชยที่แท้จริงเป็นลบสูงมาก อยู่ในกลุ่มของสินค้าที่ไม่ใช่สินค้าประเภทผลิตภัณฑ์ขั้นพื้นฐาน (Non-Primary Commodity Based Products) เช่นพวกพลาสติกมีค่า -65.96 % นาฬิกา -35.89% และผลิตภัณฑ์เคมีอื่น ๆ -35.05 % เป็นต้นเป็นที่น่าสังเกตว่าการใช้สิทธิพิเศษทางภาษีอากร โดยการให้ชดเชยภาษีดังกล่าวจะเป็นผลดีแก่พวกผลิตภัณฑ์สำเร็จรูป และผลิตภัณฑ์สำเร็จรูป เช่น เส้นใยสังเคราะห์มีค่า 13.87 % หรือ เสื้อผ้าสำเร็จรูปมีค่า -19.06 % เทียบกับการทอผ้าซึ่งมีค่า -31.20 %

ข้อสรุปข้างต้นเดียวกันนี้สามารถอธิบายได้โดยใช้แนวคิดของ Corden เช่นกัน

2. อัตราช่วยเหลือที่แท้จริงของสินค้า 9 ชนิดที่ศึกษา

¹ Waraporn Kanchanatip, "The Structure of Incentive for Manufactured Exports in Thailand : 1972-1977" (M.A., Thesis Faculty of Economics, Thammasat University, 1980).

ตารางที่ 4.1

อัตราช่วยเหลือที่แท้จริง (Effective Subsidy)

ชนิดสินค้า	อัตราชดเชยค่าภาษีอากรตามสภาพ		อัตราช่วยเหลือที่แท้จริง (Effective Subsidy)	
	เต็ม	ปกติ	Balassa (%)	Corden (%)
1. ปลากระป๋อง (CCCN 160419)	0.22 บาท/กระป๋อง	0.16 บาท/กระป๋อง	2.66	2.45
2. สัตว์ประรดกระป๋อง (CCCN 200601)	5.80 บาท/กระป๋อง	1.92 บาท/24 กระป๋อง	-2.94	-1.86
3. ยางรั้วของทำค้วยยางแข็งแบบวัลแคนซ์ (CCCN 401421)	645.99 บาท/ตัน	98.63 บาท/ตัน	-16.37	-13.27
4. ผ้าไหมทอ (CCCN 500901)	74.15 บาท/ก.ก.	1.31 บาท/ก.ก.	-6.67	-5.63
5. เส้นค้ายทำค้วยโพลีเอสเตอร์ (CCCN 510101)	3.66 บาท/ก.ก.	0.60 บาท/ก.ก.	-19.20	-16.88
6. เสื้อผู้หญิงทำค้วยเส้นใยประดิษฐ์ (CCCN 610242)	9.77 บาท/ก.ก.	-	-3.00	-2.53
7. เสื้อชั้นในผู้ชายทำค้วยเส้นใยสังเคราะห์ (CCCN 610312)	9.77 บาท/ก.ก.	-	-3.00	-2.53
8. เสื้อเชิ้ตผู้ชายทำค้วยฝ้าย (CCCN 610311)	9.77 บาท/ก.ก.	-	-3.00	-2.53
9. ผ้าฝ้าย (CCCN 510467)	5.60 บาท/ก.ก.	1.57 บาท/ก.ก.	-13.33	-11.25

1/ การคำนวณใช้อัตราชดเชยเต็มจำนวนเท่านั้น

ตารางที่ 4.2

อัตราช่วยเหลือที่แท้จริง (Effective Subsidy)

	อัตราชดเชยตามราคาส่งออก		อัตราช่วยเหลือที่แท้จริง (Effective Subsidy)	
	(เต็ม (ก) (%)	ปกติ (ข) (%)	Balassa (%)	Corden (%)
1. ปลากระป๋อง (CCCN 160419)	1.667	1.43	2.33	2.23
2. สัตว์ประคกรกระป๋อง (CCCN 200601)	3.25	1.88	0.75	0.47
3. ยางรัดของทำด้วยยางแข็งแบบวัลแคนไนซ์ (CCCN 401421)	4.22	2.06	-11.95	-9.69
4. ผ้าไหมทอ (CCCN 500901)	5.64	1.06	-10.13	-8.55
5. เส้นค้ายทำด้วยโพลีเอสเตอร์ (CCCN 510101)	3.57	1.79	-14.87	-13.08
6. เสื้อผู้หญิงทำด้วยเส้นใยประดิษฐ์ (CCCN 610242)	2.72	0.96	-8.62	-7.29
7. เสื้อชั้นในผู้ชายทำด้วยเส้นใยสังเคราะห์ (CCCN 610312)	2.72	0.96	-8.62	-7.29
8. เสื้อเชิ้ตผู้ชายทำด้วยผ้าฝ้าย (CCCN 610311)	2.72	0.96	-8.62	-7.29
9. ผ้าฝ้าย (CCCN 510467)	3.57	1.79	-15.31	-12.93

1/ การคำนวณใช้อัตราชดเชยเต็มจำนวน (ก) เท่านั้น

การคำนวณอัตราช่วยเหลือที่แท้จริงของสินค้าที่ศึกษา 9 ชนิดใช้แนวคิดของ Balassa และ Corden และอัตราชดเชยแบบตามสภาพ กับ อัตราชดเชยแบบร้อยละของราคาส่งออก ร้อยละเอียงได้จากตารางที่ 4.1 และตาราง 4.2

อัตราชดเชยที่ใช้คำนวณใช้เฉพาะอัตราเต็มจำนวนเท่านั้นการอธิบายผลการคำนวณ จะใช้ตัวเลขตามวิธีการคำนวณของ Balassa ซึ่งสามารถอธิบายโดยใช้วิธีการคำนวณของ Corden ในทำนองเดียวกัน

ผลการคำนวณอัตราช่วยเหลือที่แท้จริงพบว่า อัตราช่วยเหลือที่แท้จริงแตกต่างกันไปตาม ชนิดของสินค้าที่ได้มีทั้งค่าบวกและค่าลบ ทั้งนี้จะสังเกตได้ว่าอัตราช่วยเหลือที่แท้จริงเกือบ ทั้งหมดมีค่าลบ กล่าวคือที่คำนวณโดยใช้อัตราชดเชยแบบร้อยละของราคาส่งออกจะได้ค่าลบถึง 7 ชนิด จากสินค้า 9 ชนิด และคำนวณโดยใช้อัตราตามสภาพจะได้ค่าลบถึง 8 ชนิด จากสินค้า 9 ชนิด แสดงว่าอัตราชดเชยตามสภาพครอบคลุมภาษีของวัตถุดิบที่มีอยู่ในต้นทุนสินค้าน้อยกว่าอัตรา ชดเชย แบบร้อยละของราคาส่งออก

จากตารางที่ 4.1 อัตราช่วยเหลือที่แท้จริงซึ่งคำนวณโดยใช้อัตราชดเชยตามสภาพ จากสินค้า 9 ชนิด ที่ทำการศึกษา ปรากฏจะมีค่าอัตราช่วยเหลือที่แท้จริงสูงสุด คือร้อยละ 2.66 และเป็นอัตราช่วยเหลือที่แท้จริงเพียงอัตราเดียวที่มีค่าบวก ขณะที่เส้นค้าขายทำด้วย โพลีเอสเตอร์มีค่าต่ำสุด คือร้อยละ -19.20 นอกจากนี้จะมีค่าลบเช่นกัน กล่าวคือ สปรก กระจ่องร้อยละ -2.94 ยางรัดของทำด้วยยางแข็งแบบวัลแคนไนซ์ร้อยละ -16.37 ผ้าไหมทอ ร้อยละ -6.67 เส้นค้าขายทำด้วยโพลีเอสเตอร์ร้อยละ -19.20 เสื้อผู้หญิงทำด้วยเส้นใยประดิษฐ์ เสื้อชั้นในผู้ชายทำด้วยเส้นใยสังเคราะห์และเสื้อเชิ้ตผู้ชายทำด้วยผ้าร้อยละ -3.00 และผ้าฝ้าย ร้อยละ -13.33 แสดงว่าการจ่ายเงินชดเชยค่าภาษีอากรสำหรับสินค้าส่งออกในกรณีนี้จ่ายน้อยกว่าจำนวนเงินค่าภาษีของวัตถุดิบที่มีอยู่ในสินค้านั้น ๆ ยกเว้นกรณีปรากฏเพียงอย่างเดียว เท่านั้น ซึ่งเงินชดเชยที่จ่ายมากกว่าภาษีของวัตถุดิบที่ติดอยู่ในต้นทุนการผลิตสินค้านั้น

จากตารางที่ 4.2 แสดงถึงอัตราช่วยเหลือที่แท้จริงที่คำนวณโดยใช้อัตราชดเชยร้อยละ ของราคาส่งออกของสินค้าทั้ง 9 ชนิด อัตราช่วยเหลือที่แท้จริงจะแตกต่างกันไปแต่ละชนิดของสินค้า เช่นกัน โดยที่ปรากฏได้รับสูงสุดร้อยละ 2.33 ขณะที่ผ้าฝ้ายได้รับอัตราต่ำสุดคือร้อยละ -15.31 ผลจากการคำนวณโดยใช้อัตราชดเชยร้อยละของราคาส่งออก ก็เป็นเช่นเดียวกับการ

คำนวณโดยใช้อัตราชดเชยแบบตามสภาพกล่าวคือ มีสินค้าที่ได้รับการชดเชยที่ไม่เท่าเทียมกัน สินค้าบางชนิดได้รับชดเชยเกินกว่าจำนวนภาษีของวัตถุดิบในต้นทุนการผลิตสินค้า ขณะที่สินค้าบางชนิดได้รับชดเชยน้อยกว่าจำนวนภาษีของวัตถุดิบในต้นทุนการผลิต แต่ส่วนใหญ่สินค้าจะได้รับเงินชดเชยน้อยกว่าจำนวนภาษีของวัตถุดิบในต้นทุนการผลิตซึ่งเห็นได้จากอัตราช่วยเหลือที่แท้จริงของสินค้าต่าง ๆ เป็นค่าลบถึง 7 ชนิด จากสินค้า 9 ชนิด

ข้อน่าสังเกต อัตราช่วยเหลือที่แท้จริงที่คำนวณโดยใช้อัตราชดเชยคนละอย่างอาจให้ผลตรงกันข้าม จากตาราง 4.3 สัปรดกระป๋องได้รับชดเชยน้อยกว่าใช้อัตราชดเชยตามสภาพ แต่จะได้รับชดเชยมากกว่าใช้อัตราชดเชยร้อยละของราคาส่งออก คือ จากร้อยละ -2.94 เป็นร้อยละ 0.75 นอกจากนี้อัตราชดเชยทั้ง 2 ประเภทยังให้ผลประโยชน์แก่ผู้ส่งออกแตกต่างกัน กล่าวคือ อัตราชดเชยที่คำนวณตามสภาพจะให้ผลประโยชน์มากกว่าในกรณีของปลากระป๋อง ผ้าไหมทอ เสื้อผู้หญิงทำด้วยใยประดิษฐ์ เสื้อชั้นในผู้ชายทำด้วยเส้นใยสังเคราะห์ เสื้อเชิ้ตผู้ชายทำด้วยผ้าฝ้าย และผ้าฝ้าย สำหรับอัตราชดเชยร้อยละของราคาส่งออกจะให้ผลประโยชน์มากกว่าในกรณีสัปรดกระป๋อง ยางรัดของทำด้วยยางแข็งแบบวัลแคนไนซ์ และเส้นค้ายทำด้วยโพลีเอสเตอร์เท่านั้น จากกรณีดังกล่าวมีผลให้มีการเลือกใช้อัตราชดเชย กล่าวคือ ผู้ผลิตหรือผู้ส่งออกจะพิจารณาว่าอัตราชดเชยตามสภาพกับอัตราชดเชยแบบร้อยละของราคาส่งออก อัตราชดเชยประเภทไหนที่จะทำให้ผู้ผลิตหรือผู้ส่งออกได้รับชดเชยค่าภาษีมากกว่ากัน

การที่อัตราช่วยเหลือที่แท้จริงมีทั้งค่าบวกและค่าลบ สืบเนื่องมาจากวิธีการคำนวณอัตราชดเชยที่ใช้อยู่ในปัจจุบันคำนวณจากตารางปัจจัย-ผลผลิต (I-O Table) ซึ่งตาราง I-O มิได้มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้คำนวณหาอัตราชดเชย เป็นการเฉพาะการแบ่งประเภทอุตสาหกรรมตามตาราง I-O ทำให้การคำนวณอัตราชดเชยได้เป็นค่าเฉลี่ยของอุตสาหกรรมนั้น เมื่อแปลงเป็นอัตราชดเชยตามประเภท BTN โดยใช้ Domestic Output Value เป็นตัวถ่วงน้ำหนัก ค่าอัตราชดเชยที่ได้จึงไม่ตรงกับความเป็นจริงเมื่อเทียบกับอัตราชดเชยที่คำนวณตามประเภทสินค้า

ความเป็นจริงบางอย่างที่เกิดขึ้นกับอุตสาหกรรมส่งออกของไทย คือการได้รับการชดเชยไม่เต็มเม็ดเต็มหน่วย เพราะความไม่มีสมรรถภาพของการบริหารงานตามนโยบายดังกล่าว เห็นได้จากอัตราช่วยเหลือที่แท้จริงซึ่งมีค่าลบอันเนื่องมาจาก มาตรการคุ้มครองการผลิตอุตสาหกรรม

ตารางที่ 4.3
เปรียบเทียบอัตราช่วยเหลือที่แท้จริง

ชนิดสินค้า	อัตราช่วยเหลือที่แท้จริงคำนวณโดยใช้อัตราศกษตามสภาพ		อัตราช่วยเหลือที่แท้จริง คำนวณโดยใช้อัตราศกษเฉลี่ยร้อยละของการส่งออก	
	Balassa (%)	Corden (%)	Balassa (%)	Corden (%)
1. ปลากระป๋อง (160419)	2.66	2.45	2.33	2.23
2. สีสัปรดกระป๋อง (200601)	-2.94	-1.86	0.75	0.47
3. ยางรัดของทำด้วยยางแข็งแบบวัลแคนไนซ์ (401421)	-16.37	-13.27	-11.95	-9.69
4. ผ้าไหมทอ (500901)	-6.67	-5.63	-10.13	-8.55
5. เส้นค้ายทำด้วยโพลีเอสเตอร์ (510101)	-19.20	-16.88	-14.87	-13.08
6. เสื้อผู้หญิงทำด้วยเส้นใยประดิษฐ์ (610242)	-3.00	-2.53	-8.62	-7.29
7. เสื้อชั้นในผู้ชายทำด้วยเส้นใยสังเคราะห์ (610312)	-3.00	-2.53	-8.62	-7.29
8. เสื้อเชิ้ตผู้ชายทำด้วยผ้าฝ้าย (610311)	-3.00	-2.53	-8.62	-7.29
9. ผ้าฝ้าย (510467)	-13.33	-11.25	-15.31	-12.93

ภายในประเทศที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน โดยเฉพาะสินค้าประเภท Import - Competing จะมี การให้ความคุ้มครองเพื่อเพิ่มราคาขายภายในประเทศ โดยการเก็บภาษีขาเข้าจากสินค้านำเข้าชนิดเดียวกันที่ผลิตได้ภายในประเทศ ซึ่งถ้าการผลิตสินค้าของอุตสาหกรรมเหล่านี้ใช้ปัจจัยการผลิต เช่นเดียวกับภาคการส่งออกและถ้าอุตสาหกรรมที่ผลิตเพื่อการส่งออกต้องซื้อปัจจัยการผลิตภายในประเทศ ก็จะทำให้ต้นทุนการผลิตสูงกว่าในตลาดโลก เพราะปัจจัยการผลิตจะเคลื่อนย้ายไปสู่อุตสาหกรรมที่ได้รับการคุ้มครองมากขึ้นปัจจัยการผลิตจะเหลือน้อยลงทำให้ราคาสูงขึ้นและไม่มีสิทธิจะได้รับคืนภาษี สำหรับส่วนที่ถูกคุ้มครองที่ทำให้ราคาเพิ่มขึ้นนี้ ดังนั้นมูลค่าเพิ่มภายในประเทศสำหรับสินค้าออกที่ใช้ปัจจัยการผลิตภายในประเทศจะน้อยกว่า กรณีที่ใช้ปัจจัยนำเข้าของสินค้าชนิดเดียวกัน และปัจจัยนำเข้าเหล่านั้นได้รับคืนหรือยกเว้นภาษีในรูปแบบต่าง ๆ อุตสาหกรรมที่ผลิตสินค้าและมีโครงสร้างต้นทุนพื้นฐานของการใช้ปัจจัยการผลิตภายในประเทศจะเสียเปรียบและเราอาจสังเกตได้ว่าสินค้าที่มีค่าอัตราช่วยเหลือที่แท้จริงติดลบสูง จะมีความสัมพันธ์กับสัดส่วนที่สูงของ Import - Competing Inputs เช่น เสื้อผ้าสำเร็จรูป ยางรถของทำควยยางแข็งแบบวัลแคนไนซ์ เส้นด้ายทำควยโพลีเอสเตอร์ เป็นต้น

โดยสรุปแล้ว อัตราชดเชยค่าภาษีอากรที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน จะช่วยลดต้นทุนในการผลิตสินค้าแต่ละชนิดแตกต่างกันไป บางชนิดได้รับมาก บางชนิดได้รับน้อย จนไม่คุ้มกับจำนวนภาษีของวัตถุดิบที่ติดอยู่ในต้นทุนการผลิตดังกล่าว สำหรับสินค้าที่ทำการศึกษา 9 ชนิด พิจารณาเฉพาะใช้อัตราชดเชยแบบร้อยละของราคาส่งออก (เพราะอัตราชดเชยแบบคงที่ที่มีการยกเลิกในอนาคตอันใกล้) จะเห็นได้ว่ามีสินค้าสองประเภทที่มีอัตราช่วยเหลือที่แท้จริงเป็นบวก คือ ปลากระป๋อง และสัปรดกระป๋อง เท่านั้น

ตามที่กล่าวไว้ในบทที่ 2 มีสินค้าหลายชนิดที่มีลักษณะภาพ และแนวโน้มของตลาดส่งออกที่ดีมาก (รายละเอียดกล่าวในบทที่ 2) โดยเฉพาะพวกอุตสาหกรรมสิ่งทอ จึงควรที่จะมีการปรับปรุงอัตราชดเชยของสินค้านี้ดังกล่าว หรือสินค้าที่มีอัตราช่วยเหลือที่แท้จริงมีค่าลบทุกชนิดให้สูงขึ้นอย่างน้อยให้เท่ากับจำนวนของภาษีของวัตถุดิบที่มีอยู่ในต้นทุนการผลิต อันจะช่วยลดต้นทุนการผลิตสินค้าลง ทำให้ผู้ส่งออกสามารถส่งสินค้าเหล่านั้นไปแข่งขันในตลาดโลกมากยิ่งขึ้น

3. พิจารณาผลของการชดเชยค่าภาษีอากรต่อการส่งออก

จากผลการศึกษาโดยใช้สมการถดถอย ในรูปสมการ Logarithm.

$$\ln E_{it} = a + b \ln R_{it} + c \ln I_{it}$$

ผลการศึกษาพบว่า การประมาณค่าสัมประสิทธิ์ของอัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริง (b) และ Production Index (c) ค่าสัมประสิทธิ์ทั้ง 2 มีทิศทางตามที่คาดหวังไว้ และมีนัยสำคัญทางสถิติเพียง 4 สมการเท่านั้น ได้แก่ ปลากระป๋อง สัปรดกระป๋อง เลื้อยชั้นในผู้ชายทำด้วยเส้นใยสังเคราะห์ และเลื้อยเช็ดผู้ชายทำด้วยผ้าฝ้าย ทั้ง 4 สมการเป็นกรณีที่ไม่มีการชดเชยค่าภาษีอากร จะเห็นได้ว่าทั้งอัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริง และ Production Index มีผลต่อการส่งออก แต่ด้านการชดเชยค่าภาษีอากรเข้ารวม ในอัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริงแล้วสัมประสิทธิ์ที่ประมาณค่าได้จะไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทิศทางก็ไม่เป็นไปตามที่คาดหวังไว้ นอกจากนี้สมการอื่นๆ ที่เหลือค่าสัมประสิทธิ์ก็ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ รายละเอียดองค์ตารางที่ 4.4 สาเหตุดังกล่าวเนื่องมาจากปัญหาทางด้านข้อมูล ซึ่งอาจจะพิจารณาได้ดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลการส่งออกที่ทำการศึกษามีเพียง 11 ปี คือจากปี 2515 - 2525 ทั้งนี้ เพราะมาตรการชดเชยค่าภาษีอากรเริ่มต้นใช้เมื่อปี 2515 นอกจากนี้สินค้าที่ทำการศึกษางานชนิดเพิ่งมีการเริ่มต้นส่งออก เช่น ยางรัดของทำด้วยยางแข็งแบบวัลแคนไนซ์เริ่มส่งออกในปี 2520 เป็นต้น
2. แม้ว่ามาตรการชดเชยค่าภาษีอากรจะเริ่มต้นใช้เมื่อปี 2515 ก็ตาม แต่อัตราชดเชยของสินค้าที่ทำการศึกษาเพิ่งมีการประกาศใช้เมื่อไม่กี่ปีมานี้ ทั้งนี้เนื่องจากเดิมการชดเชยค่าภาษีอากรจะชดเชยตามชนิดสินค้าโดยให้ผู้ผลิตยื่นสูตรการผลิตเพื่อกำหนดอัตราชดเชยของสินค้านั้น ๆ ทำให้เกิดการล่าช้า เช่น อัตราของปลากระป๋องประกาศใช้เมื่อปี 2521 สัปรดกระป๋องประกาศเมื่อปี 2519 ยางรัดของทำด้วยยางแข็งแบบวัลแคนไนซ์ประกาศเมื่อปี 2522 เส้นด้ายทำด้วยโพลีเอสเตอร์ประกาศเมื่อปี 2517 เลื้อยผู้หญิงทำด้วยเส้นใยประดิษฐ์ เลื้อยชั้นในผู้ชายทำด้วยเส้นใยสังเคราะห์ และเลื้อยเช็ดผู้ชายทำด้วยผ้าฝ้ายประกาศเมื่อปี 2519 และผ้าฝืนประกาศเมื่อปี 2522 เป็นต้น ทำให้ข้อมูลมีลักษณะกระจุกตัวเป็นปัญหาหนึ่งที่ค่าสถิติไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
3. อัตราชดเชยค่าภาษีอากรเป็นอัตราคงที่ตลอดระยะเวลาทำการศึกษา ยกเว้นปี 2525 - เมื่อมีการเปลี่ยนอัตราชดเชยเป็นแบบร้อยละของราคาส่งออก
4. อัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริงก็เปลี่ยนแปลงน้อยมากตลอดระยะเวลาที่ทำการศึกษา

ตารางที่ 4.4

ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรต่าง ๆ ที่กำหนดระหว่าง ปี 2515 - 2525

ชนิดสินค้า	เงื่อนไข	Constant	R	I	R ²	D.W
1. ปลากระป๋อง CCCN 160419	ไม่ชดเชย	- 5.346	0.121 [*] (3.487)	3.620 [*] (10.615)	0.93	2.53
	ชดเชย	- 5.570	0.080 (0.154)	3.702 (5.812)	0.93	2.54
2. สัปรดกระป๋อง CCCN 200601	ไม่ชดเชย	3.540	1.401 [*] (8.944)	2.277 [*] (1.531)	0.94	2.58
	ชดเชย	0.473	1.394 (3.823)	- 0.116 (- 0.345)	0.92	1.96
3. ยางรัดของทำควย ยางแข็งแบบวัลแคนไนซ์ CCCN 401421	ไม่ชดเชย	0.232	- 1.418 (- 0.317)	0.138 (- 0.121)	0.63	1.68
	ชดเชย	2.582	- 1.193 (- 2.015)	- 0.835 (- 0.854)	0.38	2.13
4. ผ้าไหมทอ CCCN 500901	ไม่ชดเชย	15.800	8.654 (3.181)	- 0.926 (- 1.382)	0.57	1.08
	ชดเชย	3.041	- 0.396 (- 0.930)	- 0.348 (- 0.321)	0.12	1.69
5. เส้นค้ายทำควย โพลีเอสเตอร์ CCCN 510101	ไม่ชดเชย	5.724	- 0.890 (- 1.107)	0.803 (0.749)	0.66	3.22
	ชดเชย	5.671	- 1.351 (- 2.514)	0.030 (0.188)	0.64	2.89
6. เสื้อผู้หญิงทำควยเส้น ใยประดิษฐ์ CCCN 610242	ไม่ชดเชย	4.368	1.818 (0.598)	0.714 (0.893)	0.21	2.20
	ชดเชย	- 0.293	- 0.794 (- 1.089)	1.056 (1.292)	0.37	2.14
7. เสื้อชั้นในผู้ชายทำควย เส้นใยสังเคราะห์ CCCN 610312	ไม่ชดเชย	2.662	2.246 [*] (5.163)	1.444 [*] (18.455)	0.98	2.66
	ชดเชย	- 0.867	0.242 (3.201)	1.906 (11.908)	0.96	1.89

ต่อตารางที่ 4.4

ชนิดสินค้า	เงื่อนไข	Constant	R	I	R ²	D.W
8. เสื้อเชิ้ตผู้ชายทำ ควยฝาย CCCN 610311	ไม่ชดเชย	4.087	1.780 (6.682)	3.999 (1.683)	0.85	1.29
	ชดเชย	- 0.701	1.559 (3.054)	- 0.074 (- 0.274)	0.80	1.63
9. ผ้าม่าน CCCN 510767	ไม่ชดเชย	- 3.456	2.889 (8.505)	- 0.336 (- 0.374)	0.91	2.36
	ชดเชย	- 2.937	2.849 (6.000)	0.002 (0.007)	0.91	2.21

- หมายเหตุ
1. ข้อมูลที่ใช้ในการคำนวณสินค้าชนิดที่ 3 ใช้ 10 ปี คือตั้งแต่ปี 2516 - 2525 เนื่องจากเป็นปีที่เริ่มต้นส่งออกของสินค้าชนิดนี้
  2. ข้อมูลที่ใช้ในการคำนวณสินค้าชนิดที่ 6 ใช้เพียง 6 ปี ตั้งแต่ปี 2520 - 2525 เนื่องจากปี 2520 เป็นปีที่เริ่มส่งออกของสินค้าชนิดนี้เช่นกัน
  3. ค่าในวงเล็บคือ ค่า t - statistics
  4. • คือ ค่าสัมประสิทธิ์ที่มีนัยสำคัญทางสถิติ.

5. จากการคำนวณพบว่าเกิดปัญหา Multi-collinearity ระหว่างตัวแปรอธิบายคือ Real Exchange Rate และ Production Index

6. เนื่องจากอัตราแลกเปลี่ยนที่แสดงอยู่ในอัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริงมีค่าน้อยมาก ผลของการส่งออกส่วนใหญ่อาจจะเห็นได้ว่าเนื่องมาจากอัตราแลกเปลี่ยนมากกว่าการชดเชยค่าภาษีอากร

เพื่อที่จะทราบผลที่แน่ชัดของการชดเชยภาษีต่อการส่งออก จึงศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างการส่งออกและการชดเชยภาษีโดยตรง โดยปรับ Model ใหม่ เป็นดังนี้

$$\ln E_{it} = a + bRV_{it} + c \ln I_{it}$$

เมื่อ E_{it} = มูลค่าสินค้าออก i ปีที่ t ณ ราคาคงที่

RV_{it} = จำนวนเงินชดเชยที่จ่ายให้กับสินค้า i ในปี t

I_{it} = คำนวณผลผลิตทางอุตสาหกรรมของสินค้า i ปีที่ t

ในรูปของสมการถดถอย (Regression) ซึ่งคล้ายคลึงกับฟังก์ชันอุปทานสินค้าออก (Export Supply Function) ซึ่งค่า RV จะทำให้มีการเคลื่อนไหวไปตามฟังก์ชัน (Move along the curve) เนื่องจาก RV คล้ายกับตัวแปรทางด้านราคาเช่นเดียวกัน, Real Exchange Rate (R) กล่าวคือ เมื่อมีการชดเชยค่าภาษีอากรมากขึ้นก็จะมีผลต่อการส่งออกมากขึ้น เมื่อการส่งออกมากขึ้นก็จะกระทบต่อการผลิตในที่สุด I จะทำให้ฟังก์ชันเคลื่อนย้าย (Shift the function)

ก่อนที่จะพิจารณาผลของการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ต่าง ๆ จะศึกษาถึงรูปแบบ (Pattern) ของข้อมูลการส่งออก และการชดเชยค่าภาษีอากร รายละเอียดดังตารางที่ 4.5 จะเห็นได้ว่ามูลค่าการส่งออกของสินค้าที่ศึกษาเกือบทุกชนิดมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตลอดเวลาที่ทำการศึกษ ตั้งแต่ปี 2515-2525 แต่เป็นที่น่าสังเกตว่ามีสินค้าอยู่ 4 ชนิดที่มูลค่าส่งออกลดลงในที่สุดท้ายของการศึกษา คือ สับประครกระป๋อง ยางรัดของทำด้วยยางแข็งแบบวัลแคนไนซ์ เส้นด้ายทำด้วย โพลีเอสเตอร์ และผ้าฝ้าย สำหรับจำนวนเงินชดเชยค่าภาษีอากรนั้นข้อมูลไม่สมบูรณ์มากนัก ปลากรอบได้รับเงินชดเชยเมื่อปี 2523 จำนวน 4.8 ล้านบาท แล้วลดลงในปีต่อมา แต่กลับกระโดดสูงขึ้นอย่างมากในปี 2525 ถึง 31.3 ล้านบาท สับประครกระป๋องเริ่มได้รับเงินชดเชยเมื่อปี 2516 และมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นเรื่อย ๆ เหมือนกับมูลค่าส่งออกยกเว้นปีสุดท้ายที่มูลค่าส่งออกลดลง แต่เงินชดเชยยังคงเพิ่มขึ้นเพราะเงินชดเชยค้างจากปีก่อน ยางรัดของทำด้วยยางแข็งแบบวัลแคนไนซ์มีมูลค่าเงินชดเชยไม่มากนักก็มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นบ้างใน 2-3 ปีหลัง ขณะที่มูลค่าส่งออกเพิ่มขึ้นตลอดเวลา ผ้าไหมทอเพียงจะได้รับเงินชดเชยในปี 2525 เพียงปีเดียว คือปี 2525 ซึ่งเป็น

ตารางที่ 4.5

มูลค่าส่งออกและจำนวนเงินชดเชยค่าภาษีอากร

หน่วย : ล้านบาท

ชนิดสินค้า	2515	2516	2517	2518	2519	2520	2521	2522	2523	2524	2525
1. ปลากระป๋อง	1.1	2.7	0.5	34.2	61.2	146.9	252.7	373.5	603.4	1,109.5	1,664.2
	0	0	0	0	0	0	0	0	4.8	3.3	31.3
2. สับประรดกระป๋อง	51.5	75.1	279.9	345.9	604.6	898.0	1,201.4	1,243.6	1,432.2	2,039.0	1,993.3
	0	2.0	3.1	3.0	6.0	8.8	14.6	29.4	21.0	17.5	37.2
3. ยางรัดของทำด้วยยางแข็ง แบบวัลแคนไนซ์	0	13.7	25.5	21.4	35.2	52.8	77.0	136.8	156.8	204.7	190.1
	0	0.04	0.04	0.07	0.06	0.03	0.01	0.13	0.15	0.34	0.1
4. ตาไหมทอ	28.6	39.0	34.5	25.6	29.3	30.0	33.8	39.0	73.0	131.9	145.1
	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0.1
5. เส้นค้ายทำด้วยโพลีเอสเตอร์	67.2	61.1	63.5	76.4	316.9	387.5	525.3	637.2	776.8	786.9	693.1
	0	0	0	0.13	0.18	0.14	0.06	0.17	0.08	0.15	0.1
6. เสื้อผ้าสำเร็จรูป	32.2	93.50	163.5	208.6	262.7	494.3	583.0	700.6	860.6	1,091.9	1,488.1
	0	0	0	1.6	2.5	19.5	17.7	50.4	37.9	20.5	106.1
7. ผ้าม่าน	17.1	100.0	114.7	128.7	301.2	326.4	693.8	921.2	571.1	851.7	782.1
	0.07	11.2	16.9	5.6	29.1	45.6	38.8	91.6	71.1	25.2	86.1

ที่มา : กรมศุลกากรและสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

หมายเหตุ : มูลค่าส่งออก ค่าเฉลี่ยทางกลางหมายถึงจำนวนเงินชดเชยที่จ่ายในแต่ละปี

ปีที่มีมูลค่าส่งออกเพิ่มสูงขึ้นด้วย เส้นค้าทำด้วยโพลีเอสเตอร์ได้รับเงินชดเชยเมื่อปี 2518 เงินชดเชยที่ได้รับมีจำนวนไม่มากนัก และเปลี่ยนแปลงขึ้นลงไม่แน่นอน เสื้อผ้าสำเร็จรูปก็ได้รับเงินชดเชยเมื่อปี 2518 เช่นกัน จำนวนเงินชดเชยเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วมากจนถึงปี 2522 แล้วลดลงจนถึงปี 2524 ปี 2525 กลับเพิ่มขึ้นอย่างมาก ผ้าผืนเริ่มได้รับเงินชดเชยตั้งแต่ปีแรกที่เริ่มใช้มาตรการและจำนวนเงินชดเชยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จนปี 2524 จำนวนเงินชดเชยลดลงและกลับเพิ่มขึ้นอีกในปี 2525

การประมาณค่าสัมประสิทธิ์ของการชดเชยค่าภาษีอากร (b) และ Production Index (c) ค่าสัมประสิทธิ์ทั้งสองมีทิศทางเป็นไปตามที่คาดหวังไว้ ค่า R^2 ของทุกสมการอยู่ในระดับที่น่าพอใจโดยมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 95 % ยกเว้นกรณีผ้าไหมทอ เนื่องจากปัญหาทางข้อมูล กล่าวคือ ผ้าไหมทอเพิ่งได้รับชดเชยค่าภาษีอากรในที่สุดท้ายที่ทำการศึกษารายละเอียดดังตารางที่ 4.6

ผลการศึกษาพบว่า ความยืดหยุ่นของการส่งออกต่อการชดเชยค่าภาษีอากรมีค่าระหว่าง 0.04 ถึง 0.19 และความยืดหยุ่นของการส่งออกต่อระดับการผลิตมีค่าระหว่าง 1.04 ถึง 3.52 ซึ่งสูงกว่าความยืดหยุ่นของการส่งออกต่อการชดเชยค่าภาษีอากร ทั้งนี้ยกเว้นกรณีผ้าไหมทอ เนื่องจากความไม่คงเส้นคงวาของระบบข้อมูลดังที่กล่าวแล้ว เป็นที่น่าสังเกตว่า ค่าความยืดหยุ่นของการส่งออกต่อการชดเชยค่าภาษีอากรจะมากขึ้นอยู่กับอัตราชดเชยของสินค้าแต่ละชนิดด้วย สินค้าที่ได้รับการชดเชยในอัตราสูง ค่าความยืดหยุ่นก็จะมากด้วย เช่น เส้นค้าทำด้วยโพลีเอสเตอร์ และผ้าผืน ได้รับอัตราชดเชยร้อยละ 3.57 ของสินค้าส่งออก จะมีค่าความยืดหยุ่นเท่ากับ 0.18 และ 0.19 ตามลำดับ ซึ่งจะมากกว่ากรณีของสัปรดกระป๋อง และปลากระป๋องที่มีอัตราชดเชยต่ำกว่า

นอกจากนี้ ผลการศึกษายังชี้ให้เห็นว่า การเปลี่ยนแปลงในการส่งออกมีผลมาจากการเปลี่ยนแปลงในการผลิตอย่างมีนัยสำคัญตามที่คาดหมายไว้ อย่างไรก็ตามผู้ผลิตหรือผู้ส่งออกยังคงตอบสนองกับการชดเชยค่าภาษีอากรด้วย แต่ผู้ผลิตจะไม่ตัดสินใจเปลี่ยนแปลงอุปทานของการส่งออก (Export supply) อันเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงการชดเชยค่าภาษีอากร การเปลี่ยนแปลงส่วนมากมีผลมาจากการเปลี่ยนแปลงทางด้านการผลิต

สาระสำคัญที่ได้จากการประมาณค่าจาก Export Supply Function คือ

ตารางที่ 4.6

ผลการศึกษาโดยใช้ Export Supply Function^{1/}

สินค้า		สัมประสิทธิ์ (และค่า t)		R ²	F	D.W.
		การชดเชยภาษี (R)	ระดับการผลิต (I)			
1. ปลากระป๋อง ^{2/} (CCCN 160419)	-3.18	0.04 (0.59)	3.52 (7.53)	0.93	50.44	2.19
2. สับปรดกระป๋อง (CCCN 200601)	2.18	0.07 (2.21)	1.26 (7.40)	0.95	79.32	2.43
3. ยางรั้วของ (CCCN 401421)	0.28	0.10 (2.18)	1.81 (10.20)	0.95	68.59	1.21
4. ผาโหลทอ (CCCN 500901)	3.05	8.55 (1.18)	0.63 (1.50)	0.44	3.15	1.10
5. เส้นด้ายทำถุง โพลีเอสเตอร์ (CCCN 510101)	0.95	0.18 (1.32)	1.78 (2.00)	0.75	11.70	1.13
6. เสื้อผ้าสำเร็จรูป (CCCN 610242, 610312, 610311)	2.57	0.07 (1.53)	1.04 (2.32)	0.91	41.23	1.57
7. ผาพื้น (CCCN 510467)	0.58	0.19 (2.29)	1.64 (3.48)	0.91	40.17	1.86

หมายเหตุ 1/ $\ln E = a + b \ln RV + c \ln I$

E = Export Value

RV = Rebate Value

I = Production Index

2/ เนื่องจากปัญหาความไม่คงเส้นคงวาของข้อมูลอาจปรับตัวแบบใหม่เป็น

$$\ln E/I = B_0 + B_1 \ln RV \quad \text{โดยที่สถิติต่าง ๆ ดังต่อไปนี้}$$

$$\ln E/I = 4.25 + 0.25 \ln R$$

(8.79) (2.46)

$$R^2 = 0.63$$

$$F = 6.05$$

ตัวเลขในวงเล็บคือ ค่า t - Statistics

อุปทานของการส่งออกจะตอบสนองกับแรงจูงใจทางด้านการเงิน (Financial Incentive) ค่าง ๆ ในที่นี้ คือการชดเชยค่าภาษีอากร เพราะสิ่งเหล่านี้ช่วยให้มีการเจริญเติบโตในการส่งออก เนื่องจากการชดเชยค่าภาษีอากรมีผลต่อระดับราคาสินค้าที่ทำให้เกิดการทดแทนกันระหว่างตลาดภายในประเทศและตลาดส่งออก และในที่สุดแรงจูงใจทางด้านราคาจะส่งผลถึงการตัดสินใจในการลงทุน ทำให้การผลิตขยายตัวต่อไป ดังนั้น สมมติฐานที่ตั้งไว้ก็ได้รับการพิสูจน์และสามารถสรุปได้ดังที่กล่าวแล้วข้างต้น แต่อย่างไรก็ตามการที่ผลของการชดเชยค่าภาษีอากรต่อการส่งออกแตกต่างกันในสินค้าแต่ละชนิด อันเนื่องมาจากระดับอัตราชดเชย กล่าวคือ สินค้าที่ได้รับอัตราชดเชยสูงการชดเชยภาษีจะมีส่วนช่วยในการส่งออกมาก ดังนั้น สินค้าที่เป็นอุตสาหกรรมพื้นฐานหรือสินค้าที่เกิดจากอุตสาหกรรมที่ใช้วัตถุดิบในประเทศมากซึ่งได้รับอัตราชดเชยต่ำ การชดเชยภาษีอากรก็มีส่วนช่วยในการส่งออกไม่มากนัก นอกจากนี้ความสูงต่ำของอัตราชดเชยจึงควรมีความสัมพันธ์กับมูลค่าเพิ่ม (Value added) ที่เกิดจากการผลิตสินค้านั้นด้วย สินค้าที่ก่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มในประเทศมาก ควรที่จะได้รับอัตราชดเชยในอัตราที่สูงกว่าสินค้าที่ก่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มน้อย

พิจารณาในรายละเอียดสินค้าแต่ละชนิด

1. ปลากระป๋อง

จากผลการศึกษาพบว่า ค่าความยืดหยุ่นของการส่งออกต่อการชดเชยค่าภาษีอากรมีค่าเพียง 0.04 แต่ความยืดหยุ่นของการส่งออกต่อระดับการผลิตมีค่าสูง คือ 3.53 ค่า R^2 เท่ากับ 0.93 และค่า t - statistics ของตัวแปรอิสระ RV มีค่าต่ำ คือ 0.59 สำหรับของตัวแปร I มีค่าสูง คือ 7.53 ทั้งนี้เนื่องจากปัญหาทางด้านข้อมูล กล่าวคือ มูลค่าส่งออกของปลากระป๋องเพิ่มขึ้นในอัตราส่วนที่รวดเร็วมากจากระดับ 1.1 ล้านบาทในปี 2515 เป็น 61.2 ล้านบาทในปี 2519 1,109.5 ล้านบาท และ 1,664.2 ล้านบาทในปี 2524 และ 2525 ตามลำดับ ทางด้านการชดเชยค่าภาษีอากรนั้นได้มีการยื่นขอให้กำหนดสูตรอัตราชดเชยสำหรับปลากระป๋องราวปี 2520 สูตรชดเชยประกาศใช้เมื่อปี 2521 แต่ผู้ผลิตเริ่มได้รับเงินชดเชยค่าภาษีอากรจริงเมื่อปี 2523 มูลค่าชดเชยค่าภาษีอากรที่ได้รับในปีนั้นประมาณ 4.80 ล้านบาท แต่กลับลดลงเป็น 3.26 ล้านบาทในปี 2524 ทั้งนี้เนื่องจากกระทรวงการคลังไม่มีเงินพอที่จะจ่ายให้ ทำให้ต้องค้างจ่ายในปีต่อไป เมื่อมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติชดเชยค่าภาษีอากรสินค้าส่งออกที่ผลิตในราชอาณาจักร พ.ศ. 2524 ทำให้กระทรวงการคลังไม่ต้องรองบประมาณมาจ่ายเงินชดเชย แต่สามารถกันเงินจากเงินภาษีอากรของกรมศุลกากร กรมสรรพากร และ

กรมสรรพสามิตไว้ได้ไม่เกินร้อยละ 1 ของเงินภาษีอากรที่จัดเก็บได้ ฉะนั้น มูลค่าเงินชดเชย ในปี 2525 จึงสูงขึ้น สำหรับกรณีปลากะพงสูงถึง 31.3 ล้านบาท จึงเห็นได้ว่าข้อมูลของการชดเชยค่าภาษีอากรที่ทำการศึกษาระหว่างปี 2523 - 2525 เท่านั้น

ทางด้านการผลิตนั้นจะเห็นได้ว่ามูลค่าเพิ่มในอุตสาหกรรมอาหารกระป๋องเพิ่มขึ้นรวดเร็ว และสม่ำเสมอจาก 65.7 ล้านบาทในปี 2515 เป็น 397.5 ล้านบาทในปี 2519 และ 795.9 ล้านบาทในปี 2525

ถ้าหากพิจารณาถึงความสัมพันธ์ของสัดส่วนการส่งออก (มูลค่าส่งออกหารด้วยระดับการผลิต : E/I) กับการชดเชยค่าภาษีอากรแล้วจะเห็นว่า ค่าความยืดหยุ่นมีค่าสูงขึ้นเป็น 0.25 ค่า R^2 เท่ากับ 0.63 และค่า t - statistics สูงขึ้นเป็น 2.46 ก็ทำให้อาจสรุปได้ว่าการชดเชยค่าภาษีอากรมีผลต่อการส่งออกปลากะพงเช่นกัน

อย่างไรก็ตามจากผลการศึกษาและข้อมูลดังกล่าวแล้ว ระดับการผลิตจะมีผลต่อการส่งออกมากกว่าการชดเชยค่าภาษีอากร และการชดเชยค่าภาษีอากรก็มีส่วนช่วยให้การส่งออกขยายตัวมากขึ้นสำหรับกรณีปลากะพง

2. สับปะรดกระป๋อง

จากผลการศึกษา ปรากฏว่าทั้งการชดเชยค่าภาษีอากรและระดับการผลิตมีทิศทางเป็นไปตามที่คาดหวังไว้ โดยที่ค่าความยืดหยุ่นทางการส่งออกต่อการชดเชยค่าภาษีอากรมีค่า 0.07 และค่าความยืดหยุ่นของการส่งออกต่อระดับการผลิตมีค่า 1.26 ค่า R^2 เท่ากับ 0.95 และค่า t - statistics ของตัวแปรอิสระทั้ง 2 ตัว อยู่ในระดับที่รับได้ คือ 2.21 และ 7.40 สำหรับการชดเชยค่าภาษีอากรและระดับการผลิต ตามลำดับ

จากข้อมูลการส่งออกและการชดเชยค่าภาษีอากรเราพบว่า การส่งออกสับปะรดกระป๋องนั้นมีมูลค่าการส่งออกสูงขึ้นตลอดเวลาจาก 51.5 ล้านบาทในปี 2515 เป็น 604.6 ล้านบาทในปี 2519 เพิ่มขึ้นเป็น 2,039 ล้านบาท และ 1,993.3 ล้านบาทในปี 2524 และ 2525 ตามลำดับ ส่วนมูลค่าการชดเชยค่าภาษีอากรก็มีแนวโน้มที่เพิ่มสูงขึ้นตลอดเวลาเช่นเดียวกัน คือจาก 2.0 ล้านบาทในปี 2516 (ปีแรกที่เริ่มได้รับเงินชดเชย) เป็น 6.0 ล้านบาทในปี 2519 และเพิ่มเป็น

17.5 ล้านบาท และ 37.3 ล้านบาทในปี 2524 และ 2525 ตามลำดับ เป็นที่น่าสังเกตว่า สัดส่วนของการชดเชยค่าภาษีอากรเทียบกับมูลค่าการส่งออกตั้งแต่ปี 2516 ถึง 2524 มีแนวโน้มลดลง คือจากร้อยละ 2.66 ในปี 2516 เป็นร้อยละ 0.86 ในปี 2524 สัดส่วนดังกล่าวเพิ่มสูงขึ้นเป็นร้อยละ 2.00 ในปี 2525 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการเปลี่ยนแปลงระบบการชดเชย เนื่องจากการประกาศใช้พระราชบัญญัติการชดเชยภาษีอากรสินค้าส่งออกที่ผลิตในราชอาณาจักร ในปลายปี 2524 ทำให้มูลค่าการชดเชยเพิ่มสูงขึ้นจากปี 2524 ถึงร้อยละ 113.50 ในปี 2525 แต่อย่างไรก็ตามจากข้อมูลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า การเพิ่มขึ้นของการส่งออกและการชดเชยค่าภาษีอากร เป็นการเพิ่มขึ้นที่ไม่สัมพันธ์กัน

สำหรับด้านการผลิตนั้นเป็นเช่นเดียวกันกับปลากระป๋อง กล่าวคือมูลค่าเพิ่มได้เพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็วตลอดเวลาที่ทำการศึกษา

โดยสรุปแล้ว ทั้งการชดเชยค่าภาษีอากรและระดับการผลิตมีผลต่อการขยายตัวของ การส่งออก แต่การชดเชยค่าภาษีอากรมีผลต่อระดับการส่งออกน้อยกว่าระดับการผลิต

3. ยารัดของทำควยยางแข็งแบบวัลแคนไนซ์

ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการผลิตและระดับการผลิตกับการส่งออกปรากฏว่า ความสัมพันธ์เป็นไปตามที่คาดหวังไว้ โดยที่ค่าความยืดหยุ่นของการส่งออกต่อการชดเชยค่าภาษีอากรมีค่า 0.10 และค่าความยืดหยุ่นของการส่งออกต่อระดับการผลิตมีค่า 1.81 สำหรับค่า R^2 เท่ากับ 0.95 และค่า t - statistics ของตัวแปรอิสระทั้ง 2 อยู่ในระดับที่น่าพอใจคือ 2.18 และ 10.20 ของการชดเชยค่าภาษีอากรและระดับการผลิต ตามลำดับ

พิจารณาแนวโน้มการส่งออกและการชดเชยค่าภาษีอากรของสินค้าประเภทนี้พบว่า การส่งออกมีแนวโน้มสูงขึ้นจาก 13.7 ล้านบาทในปี 2516 เพิ่มเป็น 35.2 ล้านบาทในปี 2519 และเพิ่มเป็น 204.7 ล้านบาท 190.4 ล้านบาทในปี 2524 และ 2525 ตามลำดับ ทางด้านการชดเชยค่าภาษีอากรก็เช่นเดียวกัน กล่าวคือ จาก 0.04 ล้านบาทในปี 2516 เป็น 0.06 ล้านบาทในปี 2519 เป็น 0.34 ล้านบาท และ 0.90 ล้านบาทในปี 2524 และ 2525 ตามลำดับ แต่การชดเชยภาษีอากร เทียบกับการส่งออก ปรากฏว่ามีอัตราส่วนลดลงคือจาก 0.28 ในปี 2516

เป็นร้อยละ 0.17 ในปี 2524 และมีแนวโน้มสูงขึ้นอีกในปี 2525 คือ ร้อยละ 0.47 แสดงให้เห็นว่าตั้งแต่ปี 2516 ถึงปี 2524 มูลค่าการชดเชยค่าภาษีอากรเพิ่มขึ้นในอัตราส่วนที่น้อยกว่าการส่งออก เช่นเดียวกับกรณีของสับปะรดกระป๋อง

แต่อย่างไรก็ตามจากผลของการศึกษา การชดเชยค่าภาษีอากร และระดับการผลิต มีผลต่อการส่งออก และในกรณีของยางรักของทำด้วยยางแข็งแบบวัลแคนไนซ์ การชดเชยค่าภาษีอากรมีผลต่อการส่งออกมากกว่ากรณีของปลากระป๋อง และสับปะรดกระป๋อง แต่ค่าความยืดหยุ่นของการส่งออกต่อการชดเชยค่าภาษีอากรก็ยังต้องมีค่าน้อย เมื่อเทียบกับความยืดหยุ่นของการส่งออกต่อการชดเชยค่าภาษีอากรมีค่าน้อยส่วนหนึ่งอาจจะเนื่องมาจากอัตราชดเชยที่สินค้าบางชนิดได้รับน้อยกว่าภาษีสที่มียู่ในต้นทุนวัตถุดิบดูได้จากอัตราช่วยเหลือที่แท้จริงมีค่าลบถึงร้อยละ -11.95 ฉะนั้น ถ้าอัตราชดเชยสามารถครอบคลุมภาษีสให้ทั้งหมด การชดเชยค่าภาษีอากรจะมีต่อการส่งออกมากยิ่งขึ้น

4. ผ้าไหมทอ

ผลการศึกษาในกรณีผ้าไหมทอ ไม่นับสำคัญมีค่าเพียง 0.44 เท่านั้น ทั้งนี้ เพราะปัญหาทางด้านข้อมูล กล่าวคือ การชดเชยค่าภาษีอากรเพิ่งปรากฏในปีสุดท้ายของการศึกษา 0.55 ล้านบาท นอกจากนี้การส่งออกในช่วงปี 2515 ถึง 2520 ค่อนข้างคงที่ประมาณปีละ 30 ล้านบาท การส่งออกเริ่มสูงขึ้นบ้างในปี 2523 ถึงปี 2525 เป็น 131.9 ล้านบาทในปี 2524 และ 154.7 ล้านบาทในปี 2525 สำหรับระดับการผลิตนั้น มีมูลค่าเพิ่มขึ้นอย่างสม่ำเสมอ ฉะนั้น ในกรณีนี้การส่งออกจึงขึ้นอยู่กับระดับการผลิตมากกว่าการชดเชยค่าภาษีอากร แต่จากผลการศึกษาค่าความยืดหยุ่นของการส่งออกต่อการชดเชยค่าภาษีอากรกลับมีค่ามากกว่าค่าความยืดหยุ่นของการส่งออกต่อระดับการผลิตเพราะผลของการชดเชยที่เกิดขึ้นในปีสุดท้าย

แต่อย่างไรก็ตาม เนื่องจากผ้าไหมทอจากประเทศไทยเป็นผู้ที่มีคุณภาพเป็นที่ต้องการของต่างประเทศมาก ถ้าหากได้รับการส่งเสริมโดยเฉพาะทางด้าน การชดเชยค่าภาษีอากรซึ่งในปัจจุบันผ้าไหมทอได้รับอัตราชดเชยต่ำกว่าภาษีสของวัตถุดิบที่มีอยู่ในต้นทุนการผลิตถึงร้อยละ -10.13 ถ้าหากมีการปรับปรุงอัตราชดเชยให้ครอบคลุมภาษีสอื่นทำให้ต้นทุนการผลิตลดต่ำลงแล้ว โอกาสที่จะแข่งขันกับผ้าไหมจากประเทศต่าง ๆ ได้และมีมูลค่าทางการส่งออกของสินค้าชนิดนี้

คงแจ่มใสมากยิ่งขึ้น

5. เส้นตายทำด้วยโพลีเอสเตอร์

ผลการศึกษาในกรณีนี้เป็นไปตามที่คาดหวังไว้ ความสัมพันธ์ระหว่างการส่งออกกับการชดเชยค่าภาษีอากร และระดับการผลิตค่อนข้างมีนัยสำคัญ โดยสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ R^2 เท่ากับ 75% ค่าความยืดหยุ่นของการส่งออกต่อการชดเชยค่าภาษีอากรเป็น 0.18 และความยืดหยุ่นของการส่งออกต่อระดับการผลิตมีค่ามากกว่า 1 คือ 1.78 สำหรับค่า t - statistics ของตัวแปรอิสระทั้งสองตัวเท่ากับ 1.32 และ 2.00 ตามลำดับ

แนวโน้มการส่งออกในช่วง 4 ปีแรก ตั้งแต่ปี 2515 ถึง 2518 ค่อนข้างคงที่ประมาณปีละ 70 ล้านบาท ตั้งแต่ปี 2519 เป็นต้นมา การส่งออกได้เพิ่มสูงขึ้นเป็น 316.9 ล้านบาทในปี 2519 525.9 ล้านบาทในปี 2521 786.9 ล้านบาทในปี 2524 และ 693.6 ล้านบาทในปี 2525 สำหรับการชดเชยค่าภาษีอากรซึ่งเริ่มตั้งแต่ปี 2518 นั้น มีลักษณะขึ้น ๆ ลง ๆ ไม่สม่ำเสมอ กล่าวคือปีแรกที่ได้รับการชดเชยค่าภาษีอากรมีมูลค่า 0.13 ล้านบาท เพิ่มเป็น 0.18 ล้านบาทในปี 2519 มีแนวโน้มสูงขึ้นเป็น 0.64 ล้านบาทในปี 2521 ในปีต่อมามูลค่าลดลงเป็น 0.17 ล้านบาท และลดลงอีกจนกระทั่งปี 2525 มีมูลค่าเพียง 0.10 ล้านบาท อัตราส่วนของการชดเชยเทียบกับการส่งออกจึงมีแนวโน้มลดลง จากข้อมูลดังกล่าวดูเหมือนว่า การชดเชยค่าภาษีอากรไม่ค่อยจะสัมพันธ์กับการส่งออกเท่าใดนัก นอกจากนี้จะเห็นได้ว่าอัตราชดเชยที่ให้กับสินค้าชนิดนี้น้อยกว่าภาวະภາษีที่มื่ออยู่ในต้นทุนวัตถุบิทำให้้อตราชดเชยเหลือที่แท้จริงมีคาลบ คือร้อยละ -14.87 ซึ่งเป็นอัตราที่ค่อนข้างสูงรองลงมาจากผ้าผืนที่มีอัตราชดเชยเหลือที่แท้จริงเป็นคาลบสูงที่สุด

แต่อย่างไรก็ตาม จากผลการศึกษาทั้งการชดเชยค่าภาษีและระดับการผลิตมีผลต่อการส่งออกและระดับการผลิตจะมีผลต่อการส่งออกรมากกว่าการชดเชยค่าภาษีอากรเท่านั้นเองเดียวกับสินค้าชนิดต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้ว ฉะนั้นถ้ามีการปรับปรุงให้อัตราชดเชยสำหรับสินค้าชนิดนี้ครอบคลุมกับภาวະภາษีของวัตถุบิแล้วการชดเชยภาวະภาษีจะช่วยต้นทุนการผลิตลดลงทำให้สามารถแข่งขันกับต่างประเทศได้มากขึ้น

6. เสื้อผ้าสำเร็จรูป

สำหรับสินค้าประเภทนี้ได้รวมเอาสินค้า 3 ชนิดด้วยกัน คือ เสื้อผู้หญิงทำด้วยเส้นใย

ประติษฐ์ เลื้อยขึ้นในผู้ชายทำควยเส้นใยสังเคราะห์ และเลื้อยเช็ดผู้ชายทำควยฝ้าย จากผลการศึกษา เป็นไปตามที่คาดหวังไว้เช่นกัน โดยสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R^2) มีค่าสูงถึง 91 % ค่า t - statistic อยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ ความยืดหยุ่นของการส่งออกต่อการชดเชยค่าภาษีอากรมีน้อยเพียง 0.07 เท่ากับกรณีของสัปรดกระป๋อง และความยืดหยุ่นของการส่งออกต่อระดับการผลิตมีค่ามากคือ 1.04

พิจารณาการส่งออกของสินค้าทั้ง 3 ชนิด จากข้อมูลแยกประเภทตาม CCCN ของกรมศุลกากร ปรากฏว่าเลื้อยผู้หญิงทำควยเส้นใยประติษฐ์ เริ่มมีการส่งออกเมื่อปี 2520 โดยปีแรกมีมูลค่าส่งออก 143 ล้านบาท การส่งออกมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นเรื่อย ๆ เป็น 233.3 ล้านบาท ในปี 2522 348.6 ล้านบาทในปี 2524 และ 452.6 ล้านบาทในปี 2525 ส่วนเลื้อยขึ้นในผู้ชายทำควยเส้นใยสังเคราะห์และเลื้อยเช็ดผู้ชายทำควยฝ้ายนั้นมีการส่งออกมาก่อน โดยเลื้อยขึ้นในผู้ชายทำควยเส้นใยสังเคราะห์มีมูลค่าส่งออก 22.3 ล้านบาทในปี 2515 เพิ่มเป็น 167.1 ล้านบาทในปี 2519 และมีแนวโน้มสูงขึ้นเป็น 493.1 ล้านบาทในปี 2524 และ 634.3 ล้านบาทในปี 2525 เลื้อยเช็ดผู้ชายทำควยฝ้ายก็เช่นเดียวกัน มูลค่าส่งออกในปี 2515 มีมูลค่า 10.9 ล้านบาท เพิ่มสูงขึ้นเป็น 95.6 ล้านบาทในปี 2519 250.2 ล้านบาทในปี 2524 และ 401.1 ล้านบาทในปี 2525 ทางด้านการชดเชยค่าภาษีอากรนั้นไม่ได้มีการแยกไว้ตามชนิดสินค้าดังกล่าว แต่การชดเชยค่าภาษีอากรเริ่มปี 2518 สำหรับสินค้าประเภทนี้ โดยมีมูลค่าการชดเชยในปีแรก 1.6 ล้านบาทเพิ่มเป็น 17.7 ล้านบาทในปี 2521 และในปี 2525 มีมูลค่าสูงขึ้นไปถึง 106.4 ล้านบาท ทั้งนี้เนื่องมาจากการประกาศใช้พระราชบัญญัติชดเชยค่าภาษีอากรสินค้าส่งออก ดังที่กล่าวแล้ว

สำหรับระดับการผลิตนั้น ถ้าดูจากมูลค่าเพิ่มที่เกิดขึ้นในอุตสาหกรรมประเภทการตัดเย็บเสื้อผ้า ปรากฏว่ามูลค่าเพิ่มมีแนวโน้มสูงขึ้นอย่างสม่ำเสมอจาก 1,727 ล้านบาทในปี 2515 เป็น 5,106 ล้านบาทในปี 2519 10,961 ล้านบาทในปี 2522 และ 20,676 ล้านบาทในปี 2525

เป็นที่น่าสังเกตว่า อัตราส่วนของการชดเชยค่าภาษีอากรเทียบกับการส่งออกมีแนวโน้มสูงขึ้น คือ จากร้อยละ 1.05 ในปี 2518 เป็นร้อยละ 3.94 ในปี 2520 เป็นร้อยละ 7.19 ในปี 2522 แต่อัตราส่วนดังกล่าวกลับลดลงบ้างในปี 2523 และเป็น 2524 ซึ่งเป็น

ปีที่มีการค้างจ่ายเงินชดเชยมาก กล่าวคือ เหลือเพียงร้อยละ 1.88 ในปี 2524 และกลับสูงขึ้นอีกในปี 2525 ถึงร้อยละ 7.15 จึงเห็นได้ว่าในกรณีเสื้อผ้าสำเร็จรูปนั้น การชดเชยค่าภาษีอากรและการส่งออกมีทิศทางที่สัมพันธ์กัน นอกจากนี้จะเห็นได้ว่าสินค้าประเภทนี้ จะรับการชดเชยค่าภาษีอากรสูงกว่าสินค้าชนิดอื่น ๆ ที่ทำการศึกษาโดยเปรียบเทียบ

สินค้าประเภทนี้ได้รับอัตราชดเชยน้อยกว่าภาวะภาษีของวัตถุดิบที่มีอยู่ในต้นทุนการผลิตเช่นกัน โดยมีอัตราช่วยเหลือที่แท้จริงเป็นร้อยละ -8.62 จึงควรปรับปรุงอัตราชดเชยให้สูงขึ้นเพื่อชดเชยกับภาวะภาษีที่มีอยู่ในต้นทุนวัตถุดิบจริง ๆ จะช่วยให้การส่งออกของสินค้าประเภทนี้ขยายตัวในอัตราเพิ่มขึ้น เพราะโดยปกติแล้วการส่งออกสินค้าประเภทนี้มีแนวโน้มที่สูงขึ้นยิ่งได้รับการส่งเสริมทางการเงินก็จะยิ่งทำให้การส่งออกขยายตัวมากยิ่งขึ้น

7. ผ่าฝืน

ผลการศึกษาสินค้าชนิดนี้เป็นไปตามที่คาดไว้เช่นกัน และดูเหมือนว่าการชดเชยค่าภาษีอากรมีผลต่อการส่งออกมากกว่าในกรณีของสินค้าทั้ง 6 ชนิด ที่กล่าวมาแล้ว โดยความยืดหยุ่นของการส่งออกต่อการชดเชยค่าภาษีอากรมีค่า 0.19 และความยืดหยุ่นของการส่งออกต่อระดับการผลิตมีค่า 1.64 สัมประสิทธิ์การตัดสินใจ R^2 มีค่าสูงเช่นกันถึง 91% ค่า t - statistics ของตัวแปรอิสระทั้ง 2 ตัวอยู่ในเกณฑ์ที่รับได้

มูลค่าส่งออกของสินค้าชนิดนี้ เพิ่มขึ้นตลอดเวลา จาก 17.1 ล้านบาทในปี 2515 เป็น 301.2 ล้านบาท ในปี 2519 851.7 ล้านบาทในปี 2514 และ 782.6 ล้านบาทในปี 2525 สำหรับการชดเชยค่าภาษีอากรนั้นค่อนข้างผันแปรขึ้น ๆ ลง ๆ ไม่แน่นอนจาก 11.2 ล้านบาทในปี 2516 เป็นเงิน 29.1 ล้านบาทในปี 91.6 ล้านบาทในปี 2522 ลดลงเหลือ 25.2 ล้านบาทในปี 2524 แล้วเพิ่มสูงขึ้นอีกเป็น 86.2 ล้านบาทในปี 2525 สัดส่วนการชดเชยค่าภาษีอากรเทียบกับการส่งออกแล้วมีแนวโน้มต่ำลงเรื่อย ๆ จากร้อยละ 16.9 ในปี 2516 ลดลงเหลือร้อยละ 10.0 ในปี 2519 ร้อยละ 2.96 ในปี 2524 และเพิ่มสูงขึ้นอีกในปี 2525 เป็นร้อยละ 11.01

ทางด้านการผลิตนั้นผ้าฝ้ายจัดอยู่ในอุตสาหกรรมประเภทสิ่งทอ ซึ่งเป็นอุตสาหกรรมมีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้นอย่างสม่ำเสมอเช่นเดียวกัน กล่าวคือ 3,339 ล้านบาทในปี 2515 เป็น 5,301 ล้านบาทในปี 2519 เป็น 9,707 ล้านบาทในปี 2522 12,935 ล้านบาทในปี 2524 และ

13,810 ล้านบาทในปี 2525

เป็นที่น่าสังเกตว่าสินค้าชนิดนี้มีอัตราช่วยเหลือที่แท้จริงมีค่าต่ำที่สุดในบรรดาสินค้าทั้ง 9 ชนิดที่ทำการศึกษาคือ ร้อยละ -15.31 แสดงว่าอัตราชดเชยครอบคลุมกับภาวะภาษีของวัตถุดิบเพียงประมาณร้อยละ 85 ของภาวะภาษีวัตถุดิบเท่านั้น ขณะที่ผ้าฝิ่นเป็นสินค้าที่มีมูลค่าทางการส่งออกได้มากอีกชนิดหนึ่ง ฉะนั้น การปรับปรุงอัตราชดเชยให้สูงขึ้นเป็นสิ่งที่ควรกระทำอย่างยิ่งเพราะจะช่วยให้การส่งออกขยายตัวมากยิ่งขึ้นเห็นได้จากความสัมพันธ์ระหว่างมูลค่าส่งออกกับการชดเชยค่าภาษีมีค่าความยืดหยุ่นมากที่สุดในบรรดาสินค้าทั้ง 9 ชนิด ที่ทำการศึกษา

โดยสรุป เนื่องจากการศึกษานี้เป็นการศึกษาเฉพาะส่วน (Partial Analysis) คือพิจารณาเฉพาะผลการชดเชยภาษีอากรสำหรับสินค้าส่งออกเท่านั้น ถ้านำแรงจูงใจอื่น ๆ ที่มีผลต่อการส่งออกเข้ามาพิจารณาดู ก็ยังไม่อาจทราบได้ว่าจะมีผลกระทบต่อ การขยายตัวของ การส่งออกอย่างไรบ้าง เพราะการขยายตัวของการส่งออกจะสำเร็จได้ตามเป้าหมายนั้น ต้องประกอบด้วยทั้งทางด้านอุปสงค์และอุปทาน ทางด้านอุปทานนั้นสินค้าออกต้องเป็นสินค้าที่มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ (Comparative advantage) เนื่องมาจากการผลิตโดยใช้วัตถุดิบภายในประเทศที่มีต้นทุนการผลิตต่ำ ในด้านหนึ่งของความสำเร็จทางด้านอุปทานของสินค้าออก คือ การลดลงของต้นทุนการผลิต อันเนื่องมาจากนโยบายส่งเสริมการส่งออก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการชดเชยค่าภาษีอากรสำหรับทางด้านอุปสงค์นั้นมีปัญหาพอสมควร เนื่องมาจากมาตรการกีดกันทางการค้าในรูปแบบต่าง ๆ ของประเทศที่นำเข้า ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดและกำลังเกิดขึ้นในปัจจุบันคือ กรณีประเทศสหรัฐอเมริกากล่าวหาว่าประเทศไทยให้การอุดหนุนการส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูป และประเทศอเมริกาก็จำเป็นต้องเก็บภาษีขาเข้าสินค้าประเภทนี้ให้สูงขึ้นตามส่วนที่ได้รับ การอุดหนุนซึ่งเรียกว่า Countervailing Duty (CVD) ฉะนั้น การให้แรงจูงใจในการส่งออกเพียงอย่างเดียวอย่างหนึ่งยังไม่อาจที่จะทำให้การส่งออกขยายตัวในอัตราที่สูงตามต้องการได้ บัจจุบันต่าง ๆ ทั้งหมดที่มีผลกระทบทางด้านอุปสงค์และอุปทานของสินค้าออกจะคงนำมาพิจารณาใช้ร่วมกันเป็นแผนดำเนินการในการส่งออก การส่งออกจึงจะลุล่วงสำเร็จได้ตามเป้าหมาย.